

РЕСТАВРАТОРСКО СТАНОВИЩЕ
/МЕТОДИКА И ТЕХНОЛОГИЯ/
КЪМ ЧАСТ АРХИТЕКТУРА ЗА ОБЕКТ
„БАНСКИ КОМПЛЕКС“, С.ЯГОДА, ОБЩИНА МЪГЛИЖ

ОДОБРЕН
с Протокол № 12.10.1

10. 10. 2018

на СЕСУТ
общ. Мъглиж

София

РЕГИСТЪР					
на лицата по чл. 165, ал. 1 от Закона за културното наследство					
№ по ред	Трите имена	Специалност в областта на консервацията и реставрацията	Друга специалност и специализация в областта на консервация и реставрация	Адрес	Заличаване, обстоятелства, № на заповед
1	Юри Найденов Йорданов	Архитектура		гр. София, бул. Скобелев 1	
2	Юлий Кирилов Фърков	Архитектура		гр. София, ж.к. Младост 4, бл. 473, вх. В, ап. 39	
3	Ангелмир Дамянов Ангелов	Архитектура		гр. София, ул. Горски пътник 20	
4	Илияна Неделкова Панова-Миткова	Инженер-химик		гр. София, ж.к. Младост 4, бл. 434, вх. 1, ап. 14	
5	Даниела Александрова Чернева	Консервация и реставрация		гр. София, бул. Джеймс Баучер 16	
6	Антон Петров Малеев	Промислено и гражданско строителство		гр. София, ул. Козяк 9 0887968386 anton88@dir.bg	
7	Светла Руменова Цанева-Димитрова	Физика		гр. София, ул. Оборище 92 0898518044, 0895686861, svetla_tsaneva@abv.bg	
8	Жени Иванова Койчева	Консервация и реставрация		гр. София, ж.к. Обеля 2, бл. 270, вх. Б, ет. 2, ап. 26	
9	Аглика Петкова Икономова	Консервация и реставрация		гр. София, ул. Метличина поляна, бл. 31, вх. А, ап. 1	
10	Христо Николов Попкостадинов	Консервация и реставрация		гр. Благоевград, ул. Яне Сандански, бл. 9, вх. Б, ет. 5, ап. 15	

ОБЩИ СВЕДЕНИЯ

Банята е построена около 1928 г. от известния старозагорски архитект **Христо Димов**. Той е създал едни от най-красивите сгради в Старозагорска област.

Архитект Христо Димов е роден на 22.11.1890 г. в с. Яйканлий дн. Дъбово, Старозагорско. След завършването на гимназия заминава за Прага, където следва архитектура.

През 1921 г. завършва с отличие Чешката държавна политехника в Прага. След завръщането си в България се установява в Стара Загора и е назначен за началник на архитектурна служба към Областното инженерство в Стара Загора.

Проектантската дейност на арх. Димов е богата и продължава почти до края на неговия живот. Проектира много частни и обществени сгради. Проектант е на Минералните бани в Ягода, Овощник и Кортен. Хигиенните бани в Кърджали и Джебел. По негови проекти са построени много обществени сгради – училища, читалища, институти, а също така и църкви, включително и тази в с.Ягода. За дългогодишната си проектантска дейност архитект Христо Димов е награден с орден „Кирил и Методий“ I степен, орден „За гражданска заслуга“ I степен и орден „Народна република България“ II степен. Умира на 14 март 1983 г. в Стара Загора.

Архитектура

Сградата е монолитна, двуетажна с монолитни куполи над басейните и

входния вестибюл. Тя е в стил „неокласика“ със четирискатен покрив и фланкиращи две кули над централния вход. Има симетрична планова схема, централно фоайе и две отделения - за мъже и жени.

Фасадите са оформени с щукатурни пиластри с

канелюри, декоративни корнизи и отделни пластични елементи. Главният вход е оформен с триделна аркада, над която има балкон с балюстрада. Прозорците на страничните части с басейните са засводени.

Интериор

Фойето е оформено като най-представителната част на сградата. Има касетиран купол с пластичен орнамент в средата. Мазилката е шпаклована и полирана. Подовата настилка е изпълнена с мозайка.

В другите помещения подовата настилка е от циментови плочки с цветни орнаменти. Този вид плочки са били много популярни през 30-те години на XX век. Изработвани са били ръчно от последователни слоеве разтвор от фин пясък и цимент, а украсата се е получавала при използването на цветни метални окиси.

Подовите на залите с басейните са застлани с осмоъгълни клинкерни плочки в комбинация с малки квадратни. Курните в същите помещения са мозаечни. Те са изработени от бяла мозайка на червен фон /отливка/. Цоклите на залите с басейните са покрити с бели фаянсови плочки, а басейните - със светло сини.

Вратите и дървените елементи са пластично декорирани. Дървена и с пластична декорация е и касата за билети във фойето. Парапетът на стълбите за втория етаж също е дървен.

Банята има статут на декларирана недвижима културна ценност с писмо на НИПК №4344 от 14.09.1989 г.

СЪСТОЯНИЕ

Сградата е в аварийно състояние и от дълги години не се използва по предназначение. /Приложение – фотодокументация/

Фасади

Повреди и течове има по покрива, стените и мазилките на фасадите. Наблюдават се разрушения по пластичните елементи от мазилка. Каменните первази и балюстрите са боядисани с постни бои.

Засводените прозорци са зазидани и измазани с циментови мазилки. Всички ремонти по фасадите са изпълнявани с такъв разтвор.

Интериор

Мазилките във фойето са в относително добро състояние. Цокълът е намазан с кафява блажна боя, която се руши.

Най-тежко е състоянието на мазилките в помещенията с басейните особено по сводовете. Там тя е до такава степен разрушена, че на места се вижда арматурата.

Всички подови настилки са амортизирани. В помещенията с басейните те са покрити с отлагания от соли и микроорганизми – плесени, ръжда от корозирали метални части. Същото се отнася до курните. По тях няма големи механични разрушения.

Дървените елементи са амортизирани и изгнили. В относително добро състояние са касата за билети, вратите във фойето и парапета на стълбището.

Всички метални елементи са корозирали и амортизирани.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕСТАВРАЦИЯ – МЕТОДИКА И ТЕХНОЛОГИЯ

Настоящата технология е съобразена с изискванията на МК в съгласувателното писмо от № 0800-700/27.04.2016

Фасади

По проект банята в с.Ягода ще запази своето предназначение като същевременно видът ѝ ще бъде максимално близък до автентичния. Ще бъде изпълнена консервация, реставрация и реконструкция на части от сградата и украсата ѝ. Акцентът по фасадите е върху пластичните декоративни елементи без да се пропуска работата по самите тях. Във връзка с това е необходимо да се отстрани цялата компрометирана мазилка и след това тези части да се измажат наново с подходяща съвременна и качествена мазилка. При изпълнението на тези работи е необходимо голямо внимание за да не пострадат пластичните елементи.

Реставрационни операции по мазилките:

1.Отстраняване на рушащите се слоеве и късните циментови замазки до здраво – изпълнява се по механичен начин с подходящи инструменти /шпакли, шила и телени четки. Където е необходимо може да се прилага и омокряне с вода. Операцията трябва да се извършва много внимателно за да не се увредят пластичните елементи.

2.Почистване и обезпрашаване на повърхностите. То ще се осъществи с водоструен апарат.

3.Укрепване на мазилките в областите на разрушения с дълбокопроникващ акрилен грунд

4. Запълване на разрушенията с мазилкова смес със състав близък до оригиналния.

5. Тониране по проект след изпълнение на реставрационните работи по пластиката. За целта ще се използват бои, които не пречат на паропропускливостта на мазилката.

Реставрационни операции по мазилковите пластични елементи

1. Заздравяване на отслабена връзка между елементите и основата. Ще се изпълни чрез допълнително анкерирание и смес от бял цимент и пясък.

2. Отстраняване на рушащи се и неоригинални слоеве бои - по механичен начин с шпакли, пластмасови четки и др. Където е необходимо може да се прилага и омокряне с вода.

3. Укрепване на мазилковите елементи – с дълбокопроникващ акрилен грунд

4. Запълване на разрушенията по елементите. Подходяща за целта е готовата смес на MC Bauchemie – Oxal RM Farben Colours или друга с такива качества.

5. Възстановяване на профилите /главен корниз, около, прозорците и арките/. За изпълнението на тази операция е необходимо първо да се направи шаблон, с който да се изтегля профила на място. Мазилковата смес, с която ще се работи да е със състав хидравлична вар и пълнител пясък в съотношение 1:3, готовата смес на Баумит или друга с подобни качества.

6. Тониране – по указание на проектанта.

Реставрационни операции по каменните пластични елементи

1. Отстраняване на рушащи се и неоригинални слоеве бои - по механичен и химичен начин с подходящи инструменти - шпакли, пластмасови четки и др. и със слабо-кисели разтвори.

2. Укрепване на каменните елементи с препарати естери на силициевата киселина като Oxal NK 100 на MC Bauchemie или друг с подобни качества.

Интериор

Реставрационни операции по мазилките в помещенията с басейните:

1. Отстраняване на рушащите се слоеве до здраво – изпълнява се по механичен начин с подходящи инструменти /шпакли, шила и телени четки.

2. Почистване и обезпрашаване на повърхностите. То ще се осъществи с водоструен апарат.

3.Укрепване на градежа и останалите оригинални мазилки с препарати естери на силициевата киселина като Oxal NK 100 на MC Bauchemie или друг с подобни качества.

4.Нанасяне на нова мазилка. Тя трябва да бъде на основата на хидравлична вар, бял цимент и пълнител мраморно брашно в съотношение 1:3 – свързвател към пълнител или мазилка със състав близък до оригиналния.

5.Възстановяване на оригиналното цветово оформление

Реставрационни операции по мазилките и цветното оформление на касетирания купол във фойето

1.Отстраняване на рушащите се слоеве бои – изпълнява се по механичен начин с подходящи инструменти

2.Почистване и обезпрашаване на повърхностите. То ще се осъществи с водоструен апарат.

3.Укрепване на повърхността с дълбокопроникващ акрилен грунд

4. Възстановяване на оригиналното цветово оформление

5.Отстраняване на блажната боя по цокъла във фойето – с лакоснемаща емулсия или с пистолет с топъл въздух.

6.Нанасяне на нова декоративна боя – по указание на проектанта.

Реставрационни операции по дървени елементи – каса за билети и врати във фойето, парапет на стълбата към втория етаж

1.Отстраняване на компрометирани лакове и блажна боя – извършва се с помощта на лакоснемаща емулсия и допочистване със смес от органични разтворители.

2.Изравняване на цвета на дървесината с избелващият препарат за дърво NEOMID 500 или друг с подобни качества.

3.Профилактична инсектицидна обработка - чрез обмазване с препарат като Бохемит или друг с подобни качества.

4.Нанасяне на ново лаково покритие – сатен.

Реставрационни операции по курните в общите къпални и помещенията/залите с басейн/.

1.Лекуваща биоцидна обработка – чрез многократно пръскане с препарат като Savo, Ceresit- стоп антимухъл, Biotin T, или друг с подобни качества, промиване с вода и механично.

2.Отстраняване на солите с помощта разтвор на натриев и амониев бикарбонат /50г, 30г в 1л вода/ и промиване с вода и механично.

Реставрационни операционни по метални дръжки за отваряне на прозорците

1.Отстраняване на неоригинална блажна боя – извършва се с помощта на лакоснемаща емулсия и допочистване със смес от органични разтворители.

Реставрационни операции по клинкерните подови плочки

1.Лекуваща биоцидна обработка – чрез многократно пръскане с препарат като Savo, Ceresit-стоп антимухъл, Biotin T, или друг с подобни качества, промиване с вода и механично

2.Отстраняване на солите с помощта разтвор на натриев и амониев бикарбонат /50г, 30г в 1л вода/ и промиване с вода и механично.

3.Всички липсващи плочки да се възстановят с нови, изработени по оригинала.

Реставрационни операции по подовите циментови плочки и мозайката.

1.Почистване от замърсявания с техника – водоструен апарат или пароструйка.

2.Допочистване с химически препарати.

3.Запълване на малки разрушения и фуги – с циментов разтвор.

4.Всички липсващи плочки да се възстановят с нови, изработени по оригинала.

Изготвил:

Магистър по реставрация
Аглика Икономова
Удостоверение
№ 09-00-0008/04.07.2011
по чл.165 от ЗКН

ОДОБРЕН
с Протокол № 12.11.1

10. 10. 2018

на ОБСУТ
общ. Мъглиж

